

מפס פנד

(שיתוף עם האמן)

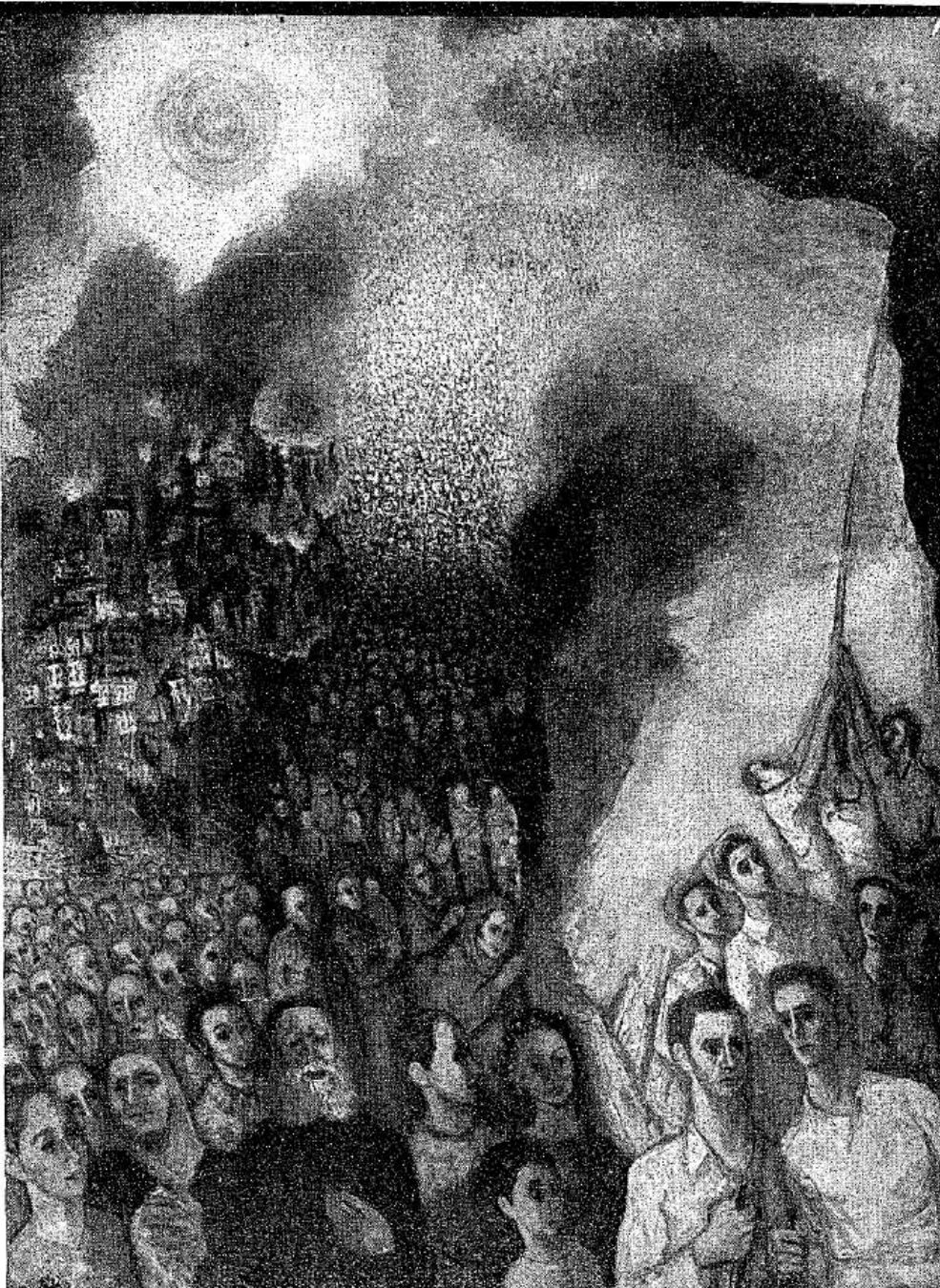
הצייר הנודע מכס פנד, מטובי הציירים היהודים בעולם, שהיה קרוב לחרוש ימים בארץ, סייר בה וצייר בכמה מקומות. מטר עם משרד החינוך והתרבות (המחלקה לאר מנות) הסודר תערוכתו בישראל באפריל 1953. היתה זו תערוכה לאטרופסקטיבית, שתכלול את מבחר יצירותיו של האמן במשך 25 שנה.

פנד הוא יליד ליטא, הוא למד בבתי ספר עבריים וחונך באיירה יהודית-לאומית (מצד אמו הוא קרוב למשפחת שמריהו ליון). לאחר שנות לימוד והשתלשלות בארץ נות הציור התמקד ליצירתו, שעורכה תשד מת"לב הביקורת המקצועית והכללית. למן תערוכת המונותיו בברלין בשנת 1923 ועד לתערוכתו בפריז וברוק בירות העולם זכה להצלחה ולהפצה כללית. בין שאר המונותיו עוררו תשומת לב מרובה התמונ נות: "השריר" ו"עגל הזהב" והקוסמוניציה הגדולה. המעפילים באניות הגירוש, טלי בד דבריה הערכה ומאמר ביקורת רבים התפרסמו ארבעה ספרים על יצירתו. המור נגרפיות האלה הן פרי עטם של מבקרים נודעים. ב-1935, בשעת הצגת תערוכתו בארזה, הומן לבית הלבן וצייר את רודי בלס. באותה שנה ביקר בארץ ותערוכתו סודרה ב"בצלאל" בירושלים.

לאחר ישיבה ועבודה בפריז במשך 19 שנה עבר בשנת 1940 לארצות הברית. ב-1950 הציג בתערוכתו בניו יורק את התמונות שיצר בעשר שנות עבודתו באמריקה. פריסומו כאמן והשפעתו הציבורית הלאומי שלו הקנו לו מקום מכובד בחברת אנשיה הרוח היהודים והנוצרים בארזה (הוא חבר במיעצת ההנהלה של "האוגיבר" סיטה לסדעיה החדות" בניו יורק ובלוס אנג'לס ובקרן האמריקאית למסורת תרבות בישראל).

רושם גדול עוררה בארזה תמונת המר גומנטיות "תחית העצמות היבשות" (לפי יחזקאל ליון), שיוצרה ההס תדרות באמריקה רכשו ושלחו כמנהגה לכנסת בירושלים. התמונה הגדולה תקשט את אחד הקירות של אולם הכנסת, ולפני העברתה לירושלים הוצג במיוחד במוזיאון תלאביב במשך חודש ימים. התמונה הזאת כולה חזון לפי תאודיא, אך כלילת המחשבות לפי צורתה. בתמונה — שרייה העם שניצלו מכיב שני האש מתלכדים לקראת הגאולה. הצייר ראה את חזון יחזקאל לאור מדורות השואה ועלית המעפילים. כיצד?

הצייר מכס פנד בעבודתו

מכס פנד: "תחית העצמות היבשות". התמונה הגדולה נרכשה על ידי ויניי התשתיות בארצות הברית ונתנה במתנה לקנסת בירושלים.

ציירתי בירושלים, בטבריה ובצפת. צפת טובלת במסתורין וכיופי נאצל, "קרית הציירים" שבה היא חידוש נאה, אך כאן נדרשת זהירות מרובה: אמנים המסדרים תערוכות מתמידות ומסבירים בעצמם את יצירותיהם לצור פים עלולים להגזיר אחרי תביעות הקהל המקרי וטעמו, ועל האמנים להוחר מסכנה זו, כדי לשמור על האוירה האמנותית הטהורה.

על תכניותיו בעתיד הוא אומר: אתעכב כמה שבועות בפריז ואשוב לביתי לקלי מורניה. ב-1952 אציג באמריקה המונות חדשות. מהן — פרי סיווי ועבודתי ביש ראל, ובאביב 1953 אבוא לפתיחת תעוד כתי בישראל.

הציילמים — מ. פקסון וא. רוטשילד זלמן בן-דוד

